

вателни цели в Северна Италия до XIX в. (Smith, Keyfitz, 1977). По всичко личи, че статистиката се е зародила от възможността човек да наблюдава, да констатира, да преброява и да измерва. И на основата на това да формулира изводи, да изгражда хипотези и цели теории и да се опитва да надникне в бъдещето.

Статистическото познание набира сили през средните векове и особено през Възраждането. Наред със забележителните географски открития намираме значими статистически постижения в социалната сфера като събирането на седмични данни за умрелите в Лондон (1532 г.), което покъсно ще позволи на Джон Граунт (1620-1674) да направи задълбочен анализ на смъртността в известния си труд "Естествени и политически наблюдения върху актовете за смърт" (Graunt, 1662). През този период и на други места се забелязва по-системно събиране на данни за браковете, ражданията, кръщенетата и умрелите, което представлява своеобразно начало на текущата демографска статистическа регистрация. Във Франция това става още през 1529 г., а през 1608 г. в Швеция се поставя началото на църковните регистри в национален мащаб.

През 1671 г. Йохан де Вит (1625-1672) публикува работата си по стойността на пожизнените ренти и така поставя научните основи на актюерството. През този период се забелязват определени белези за осмисляне и концептуализиране на статистическата практика, явно под влияние на съществения напредък на естествените науки по това време. Най-ярък представител на това ново направление безспорно е сър Уилям Пети (1623-1687) с неговите беседи по политическа аритметика, (Arbuthnot, 1710), трасиращи пътя за развитие на теоретичната статистика. Във връзка с това заслужава да се отбележи един особен знак в развитието на статистиката, намиращ се у д-р Арбътнот (1667-1735), който през 1710 г. фактически прилага познатото сега биномно разпределение, за да се навлезе отвъд "мистичната" случайност и да се обясни непрекъснато повтарящата се и очевидно стабилна пропорция на двата пола сред живородените (т.нар. първично съотношение между двата пола). Това е времето на епохални открития в естествените науки и математиката, времето на Хюйгенс, Нютон, Яков и Йохан Бернули, Лайбниц и много други продължители на делото на такива колоси като Коперник, Кеплер, Декарт, Галилей, Бойл. Впрочем, подходът на д-р Арбътнот ще бъде припознат от Адолф Кетле години по-късно, към средата на деветнадесети век, като "социална физика".

Особено място в развитието на статистиката и разбирането за вероятностите заема Яков Бернули (1654-1705) със забележителния си труд "Изкуството да се правят предположения" (Bernoulli, 1713). В него се намира